

Francisco D. Roderó Jiménez, l'advocat tortosí que va sobreviure als camps de concentració nazis

Joan B. Beltran Reverter
historiador

Nascut el 20 d'octubre de 1898 a la ciutat manxega de Valdepeñas (Ciudad Real), fill de Ramón Rodero, mestre d'escola i alcalde que fou d'aquesta ciutat, i d'Eladia Jiménez; el 15 de juliol de 1918, amb 19 anys, Francisco D. Rodero va ingressar al servei de l'Estat com auxiliar geòmetra del Instituto Geográfico y Catastral (IGC).

A finals de la dècada dels anys vint del segle XX va fer cap a Amposta en la seua condició de geòmetra, destinat a treballs de confecció del cadastre topogràfic i de riquesa rústica arran de la ampliació i delimitació de la carretera Nacional 340.

Al padró d'habitants de l'any 1930 ja figura residint al carrer Sant Miquel 5 d'Amposta. Fou en este temps que va demanar l'excedència com a geòmetra del IGC. A la capital de la comarca del Montsià va conèixer i es va casar amb Ma Teresa Bonet Ginata, natural de la Ràpita i filla de José Bonet Amo, propietari del molí de Xapón o de Barrina, al barri del Grau d'Amposta. El 22 de juny de 1932, al domicili familiar del mateix carrer de Sant Miquel, va nèixer la filla del matrimoni, Mª de la Paloma Rodero Bonet.

A primers de 1936, el matrimoni Roderó-Bonet amb la petita filla passa a residir al número 13 del carrer Moncada de Tortosa, on Francisco va ubicar el seu despatx d'advocat.

Vivint a Tortosa, després del cop d'estat militar contra el Govern constitucional de la República, va participar activament en la fundació del Partit Socialista Unificat (PSU) formant part, a més, del Comitè Regional. Sovint participava en actes i mitjings a la mateixa ciutat i a altres poblacions de la comarca. Al novembre de 1936 és nomenat secretari del Comitè de Professions Lliberals de la UGT a Tortosa. Col·laborador habitual amb articles al diari *Uita*, Òrgan del Partit Socialista Unificat, i de la UGT, i al setmanari *Emanipación*, Òrgan de la Federació Comarcal Obrera de la UGT i de l'Agrupació Socialista.

Mentre que l'esposa i filla es quedaren a Tortosa després de l'entrada de les tropes franquistes a la ciutat, el 13 de gener de 1939, Francisco Rodero feia dies que havia marxat en

A l'esquerra, Francisco D. Rodero Jiménez. A la dreta, camp de concentració de Dachau.

Konzentrationslager Maulhausen   **Art der Maß:**   **Spazier - zucht**

Qmg-Nr. 3534

Prant: **Stalag 192**

Gr. QZ.006

Stalag VI - 2

Kennung Nr. 809 A

Name und Vorname: **Dorothea Heders, Frankheim**

geb.: 24. 12. 1909   in: **Weggen, Landkreis Aachen**

Wohnort: **Vogelsang (Gladst Heel) Gelle im Kreis Södel**

Bürger: **Topper**   Religion: **Ev.**

Staatsangehörigkeit: **deutscher**   Stand: **verh.**

Name der Eltern: **Walter Heders**

Walter Heders

Wohnort: **wie oben**

Name der Eltern: **Walter Heders**   **Josef Heders**

Wohnort: **wie oben**

Kinder: 3   **Altenberg** Erziehung der Familie: **sozial** der Eltern:

Vorladung: von- bis: von- bis:

Gefahr: Name: Haare: Gestalt:

Mund: Bart: Augen: Ohren:

Sprache: Augen: Zähne:

Handschneide Narbenstellen oder Gefährliches:

sonstige Kennzeichen:

Bemerkungen:

Vorfall aus:

Mit eingekerkert: 21. 12. 1942 (**Dortmann**)   1) Mit eingekerkert:

Verurteilung: **Dortmann**

Grund: **Spazier - zucht**

Festsetzungshöhepunkt: von- bis:

Wache: **Landwehr**

Nähtätig u. Unversorgungsleistungen:

sonstige Vorzüge:

1943. 10. 10. 1944

Fitxa d'entrada de Francisco D. Rodero al camp de concentració de Mauthausen procedent del Stalag VI-D de Dortmund. / ARXIU ITS BAD AROLSEN

[illegible]

Condicó de deportat polític reconeguda pel Ministeri dels Antics Combatents i Víctimes de Guerra de França el 27 de març de 1956. / ARXIU SERVICE HISTORIQUE DE DÉFENSE

tral del Partit Comunista d'Espanya, en reunions celebrades a la seu social del Partit Socialista Unificat de Catalunya, al carrer Muntaner de Barcelona durant el 1938, i acusat d' "inductor, dirigente, o activo colaborador de la tarea o propaganda soviética, trostkista, anarquista o similares". Un any després, el mateix Tribunal Especial va dictar el sobreseïment provisional (2 de novembre de 1943) de les actuacions inculpatòries "al no resultar debidamente justificada la perpetración del delito que dió motivo a la formación de la causa" i declarant que "FRANCISCO RODERO JIMENEZ, perteneció al Partido Comunista como simple afiliado".

El 29 d'abril de 1945 soldats de l'exèrcit nord-americà van alliberar el camp posant fi a la inhumana vida dels presoners en este camp de concentració. Un mes després fou repatriat a França, on va passar a residir a la ciutat de Montauban (Tarn i Garona).

Existix documentació, sobretot a l'arxiu alemany de Bad Arolsen, però també al Banc de la Memòria Democràtica del Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya, al Portal de Archivos Españoles del Ministeri de Cultura d'Espanya, al *Libro memorial: españoles deportados a los campos nazis*, de Benito Bermejo i Sandra Checa, on erròniament consta que Francisco Rodero va nèixer a Buenos Aires (Argentina). Ell mateix, com tants altres refugiats espanyols, per temor a ser localitzat pel franquisme a l'exterior donava dades errònies sobre la seua persona, en este cas, el lloc de naixement.

Tot i el temor a tornar a l'Estat espanyol per possibles represàlies del govern franquista, aconsellat per la família, als anys 70 del segle XX va aconseguir els avals necessaris per a tornar a Tortosa, on va viure al domicili familiar del número 1 del carrer Pare Ciceró envoltat de l'esposa, la filla—Paloma va exercir de mestra d'escola a Remolins, professora d'història a l'escola de Maestria Industrial de Tortosa, bibliotecària a la UNED de Tortosa.—, gendre i nets; i dedicat a la lectura i l'escriptura de contes infantils.

A l'edat de 83 anys, Francisco D. Roderó Jiménez va morir en el mateix domicili del carrer Pare Cirera el 27 de desembre de 1981. ■